U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky, JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobkyně: **L. M.,** t. č. pobytové středisko Kostelec nad Orlicí, tř. Rudé armády 1000, Kostelec nad Orlicí, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 28. 7. 2011, č. j. 49 Az 16/2011 – 44,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 28. 7. 2011, č. j. 49 Az 16/2011 – 44, zrušil rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „stěžovatel“) ze dne 15. 3. 2011, č. j. OAM-42/LE-BE02-BE03-2011, kterým byla žádost žalobkyně (dále jen „žadatelka“) o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 352/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že pokud žádost o udělení mezinárodní ochrany obsahuje nějaké tvrzení, které může být z hlediska ust. § 14 zákona o azylu alespoň potenciálně relevantní, je třeba se jím v odůvodnění správního rozhodnutí zabývat a vysvětlit, proč tvrzený důvod není dostatečně závažný pro aplikaci tohoto institutu. V tomto případě žadatelka uvedla, že žádá o azyl ze zdravotních důvodů. Tyto důvody přitom za určitých okolností mohou být relevantní pro udělení humanitárního azylu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2011, č. j. 4 Azs 6/2011 – 80, dostupný na www.nssoud.cz). Stěžovatel se v odůvodnění svého rozhodnutí sice zdravotním stavem žadatelky po skutkové stránce zabýval a nepovažoval jej za zvlášť závažný, ovšem z odůvodnění není seznatelné, ve vztahu k jakému ustanovení zákona o azylu byl tento závěr učiněn. Za této situace nemůže krajský soud nedostatek právní argumentace správního orgánu nahrazovat vlastní argumentací (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 – 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS a na www.nssoud.cz).

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., protože podle jeho názoru je rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Stěžovatel uvedl, že

rozhodoval plně v souladu s ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu, kdy vycházel z výpovědí žadatelky učiněných v průběhu správního řízení. Stěžovatel zkoumal, zda žadatelkou uváděné zdravotní problémy není možno považovat za důvod hodný zvláštního zřetele ve smyslu ust. § 14 zákona o azylu a dospěl k závěru, že její zdravotní stav není natolik závažný. Stěžovatel svůj závěr řádně odůvodnil, vzhledem k právní kvalifikaci případu jako zjevně nedůvodného až nadbytečně podrobně, a tvrzení krajského soudu, na němž je založeno zrušení správního rozhodnutí, tak postrádá oporu ve spisu. Skutečnost, že se stěžovatel zabýval možnou aplikací ust. § 14 zákona o azylu, tak jednoznačně vyplývá z obsahu jeho rozhodnutí a nemůže být zpochybněna pouhou absencí formálního označení předmětného odstavce, jelikož i správní rozhodnutí musí být posuzováno podle obsahu, a nikoliv takto formalisticky. Stěžovatel je vázán ust. § 16 zákona o azylu, a to hovoří pouze o § 12 a § 14a zákona a formální zakotvení § 14, § 13 či § 14b v něm zcela absentuje. Jedná se pouze o výklad zákona učiněný Nejvyšším správním soudem. Dále stěžovatel uvedl, že udělení azylu z humanitárního důvodu je na volné úvaze správního orgánu a soudu nepřísluší zkoumat, zda zde byly humanitární důvody či nikoliv. Soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů. Pokud krajský soud uložil stěžovateli znovu se zabývat zdravotním stavem žadatelky a posuzovat i aktuální vývoj jejího zdravotního stavu, jedná se o nepřijatelný zásah do diskrečního oprávnění správního orgánu. Poznámka krajského soudu o možnosti stěžovatele dospět ke stejnému závěru pak odporuje zákonu, neboť podle ust. § 16 odst. 3 zákona o azylu lze rozhodnutí o zamítnutí žádosti pro její zjevnou nedůvodnost vydat nejpozději do 30 dnů ode dne zahájení řízení o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel se domnívá, že tato kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy, neboť se jedná o zásadní pochybení, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení. Krajský soud hrubě pochybil při výkladu práva a nevycházel z obsahu spisu, když nevzal v potaz podrobné posuzování zdravotního stavu žadatelky. Dostal se tak do rozporu s nutností posuzovat správní rozhodnutí podle obsahu a postupoval ryze formalisticky, což je v rozporu s ustálenou soudní judikaturou. Proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Kasační stížnost ve věcech azylu může být přijata k věcnému projednání jen tehdy, přesahuje-li vlastní zájmy stěžovatele a rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví. K tomu dochází v případě, že důvodem podání kasační stížnosti je *„(...) natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti soudů“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006,

č. j. 1 Azs 13/2006 – 41, dostupný na www.nssoud.cz). Takovým případem může být také situace, kdy krajský (městský) soud nerespektoval ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, či hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského (městského) soudu, ale pouze tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, bylo by věcné rozhodnutí odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Pokud se jedná o námitku nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, je z jeho odůvodnění zřejmé, že krajský soud posoudil rozhodnutí stěžovatele ve vztahu k žadatelkou tvrzeným důvodům žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to s ohledem na požadavky kladené na obsah správního rozhodnutí, které pro stěžovatele vyplývají jak ze zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (§ 68 odst. 3), tak ve vztahu k humanitárnímu azylu ze zákona o azylu a z judikatury Nejvyššího správního soudu ke vztahu k ust. § 16 a § 14 zákona o azylu. Závěr krajského soudu, že odůvodnění ve vztahu k jedné z možných v úvahu přicházejících forem mezinárodní ochrany je nedostatečné, zcela odpovídá obsahu správního rozhodnutí, neboť v něm stěžovatel sice dospěl k závěru, že zdravotní stav žadatelky není natolik závažný, jak tvrdila, ale chybí v něm jakékoliv úvahy, pokud jde o správní uvážení ohledně humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu. Z obsahu správního rozhodnutí totiž není zřejmé, zda vůbec tato úvaha provedena byla. Přísluší-li správnímu soudu přezkoumávat správní rozhodnutí o udělení či neudělení humanitárního azylu v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, dostupný na www.nssoud.cz), tím spíše mu přísluší přezkoumat, zda tato správní úvaha vůbec byla provedena. Nedostatek hodnotících úvah, resp. nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí je vždy vadou, která může mít vliv na zákonnost rozhodnutí, a je navíc vadou, k níž soud přihlíží ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. z úřední povinnosti (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2004, č. j. 3 As 51/2003 – 58 a ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010 - 53, dostupné na www.nssoud.cz). Postup krajského soudu tak nelze označit za formalistický a jeho rozsudek netrpí žádnou vadou, jež by způsobovala jeho nepřezkoumatelnost ve smyslu ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, či ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, dostupné na www.nssoud.cz).

K námitce stěžovatele, že ze zákona o azylu nevyplývá povinnost zabývat se v případě zjevně nedůvodné žádosti ve smyslu ust. § 16 odst. 1 písm. f) i otázkou humanitárního azylu ve smyslu ust. § 14 citovaného zákona, lze odkázat na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010 - 107, publ. pod č. 2289/2011 Sb. NSS, v němž je mimo jiné uvedeno, že zjevnou nedůvodnost žádosti o udělení mezinárodní ochrany je však nutno posuzovat z hlediska všech forem mezinárodní ochrany upravených zákonem o azylu. Žádost o udělení mezinárodní ochrany lze tedy zamítnout podle ust. § 16 zákona o azylu pouze tehdy, je-li skutečně

zjevně nedůvodná nejen z hlediska ust. § 12 a § 14a zákona o azylu, ale i z hlediska ust. § 13, § 14 a § 14b zákona o azylu. Tomu nebrání ani dikce ust. § 14 zákona o azylu. I v případě rozhodnutí podle ust. § 16 zákona o azylu totiž musely být v předchozím řízení nutně zvažovány případné důvody pro udělení azylu podle ust. § 12 zákona o azylu. Pokud nebyly shledány a žádost byla vyhodnocena jako zjevně nedůvodná, je třeba se dále zabývat tím, zda nejsou relevantní důvody podle ust. § 14 zákona o azylu. Obdobné závěry platí i pro azyl a doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny podle ust. § 13 a § 14b zákona o azylu. S těmito závěry koresponduje i názor doktríny. Komentář k zákonu o azylu hodnotí dosavadní vývoj rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu k § 16 zákona o azylu obdobně. *„Výše uvedená judikatura NSS však stojí na bezmezné víře ve správnou aplikaci § 13 AZ (azylu za účelem sloučení rodiny), § 14 AZ (humanitárního azylu) a § 14b AZ (doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny) ze strany MV. Judikatura NSS totiž na jedné straně (nepochybně správně) říká, že žádost žadatele, který splňuje podmínky pro udělení jedné z forem ochrany zakotvené v § 14 AZ (resp. § 13 a § 14b AZ), nesmí být zamítnuta jako zjevně nedůvodná. Na druhé straně tato judikatura konstatuje, že pokud je žádost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 AZ, nelze zkoumat, zdali žadatel splnil důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 AZ (resp. azylu podle § 13 AZ a doplňkové ochrany podle § 14b AZ). (...) Ačkoli totiž žadatel namítá, že splňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu podle § 14 A Z (...), při aplikaci § 16 AZ tyto námitky uplatnit nemůže, a tudíž jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany končí nezdarem bez ohledu na to, zda podmínky pro udělení humanitárního azylu podle § 14 AZ splňoval či nikoliv (analogicky by se podle stávající judikatury postupovalo i u § 13 a § 14b AZ). Řešení tohoto problému je dvojí. Buď bude „žádost o udělení mezinárodní ochrany" pro účely § 16 AZ vykládána úzce, tj. výhradně jako žádost o udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu podle § 12 AZ a ve formě doplňkové ochrany podle § 14a AZ. V takovém případě bude rozhodnutí při zamítnutí takto vnímané žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle § 16 AZ vedle tohoto výroku o zjevné nedůvodnosti muset obsahovat rovněž samostatné výroky o neudělení azylu za účelem sloučení rodiny podle § 13 AZ, o neudělení humanitárního azylu podle § 14 AZ a o neudělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny podle § 14b AZ. Takové řešení je však krajně problematické z hlediska systematiky AZ. Druhá možnost spočívá v tom, že NSS připustí námitky proti neudělení azylu za účelem sloučení rodiny podle § 13 AZ, o neudělení humanitárního azylu podle § 14 AZ a o neudělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny podle § 14b AZ i v žalobě (resp. v kasační stížnosti) proti rozhodnutí MV, kterým byla žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 AZ. Jinak řečeno, „žádost o udělení mezinárodní ochrany" bude v souladu se systematikou AZ vykládána jako žádost o udělení všech forem mezinárodní ochrany zakotvených v § 12 až 14b AZ a taková žádost bude moci být zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 AZ pouze tehdy, pokud je zjevně nedůvodná ohledně všech forem mezinárodní ochrany zakotvených v § 12 až 14b AZ. Takový výklad je podle nás jediný správný, byť humanitární azyl nemá oporu ani v ŽU1951* (v Ženevské úmluvě – pozn. NSS) *(a zatím) ani v komunitárním právu. U azylu za účelem sloučení rodiny a u doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny navíc komunitární právo vyžaduje udělení jistých práv (byť ne nezbytně udělení azylu).*" (Kosař, D., Molek, P., Honusková, V., Jurman, M., Lupačová, H.: Zákon o azylu. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 260-261).

Také námitka, že krajskému soudu nepřísluší přezkoumávat správní úvahu stěžovatele týkající se možného udělení humanitárního azylu, není na místě, neboť krajský

soud zrušil rozhodnutí stěžovatele z důvodu, že správní úvaha ve vztahu k humanitárnímu azylu v odůvodnění rozhodnutí absentovala. V této souvislosti Nejvyšší správní soud uvádí, že pokyn krajského soudu stěžovateli zabývat se znovu zdravotním stavem žadatelky a rozhodnutí odůvodnit ve vztahu ke všem v úvahu připadajícím formám mezinárodní ochrany odpovídá závěrům usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010 - 107. Z odůvodnění rozsudku krajského soudu neplyne, že stěžovatel, pokud již uplynula 30 denní lhůta pro rozhodnutí formou zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné, má v dalším řízení opět zvolit tuto formu rozhodnutí o žádosti žadatelky.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na stížní námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost stěžovatele nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. listopadu 2011

JUDr. Eliška Cihlářová

předsedkyně senátu